

ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

ВАСИЛЕНКО Віктор Михайлович - кандидат юридичних наук, доцент,
заступник декана факультету № 5 Харківського національного університету
внутрішніх справ

ORCID ID: 0000-0002-9313-861X
УДК 342.98(477)

Проаналізовано основні форми здійснення громадського контролю за діяльністю Національної поліції та визначено їх особливості. Під формами громадського контролю за діяльністю Національної поліції запропоновано розуміти нормативно урегульоване зовнішнє вираження контрольних дій представників громадянського суспільства по оцінці та реагуванні на відхилення у діяльності органів поліції та порушення поліцейських.

Форм громадського контролю за діяльністю Національної поліції властиві такі особливості: 1) зовнішнє вираження активності суб'єктів громадського контролю за діяльністю Національної поліції; 2) ґрунтуються на правових засадах загального та спеціального характеру; 3) становлять лише частину законодавчо визначеного змісту «громадського контролю поліції» та одночасно знаходять своє вираження у інших нормах Закону України «Про Національну поліцію»; 4) низка спеціальних адміністративно-правових положень потребують корегування для приведення їх у відповідність до змістового цензу таких форм.

Форми громадського контролю за діяльністю поліції, виходячи з їх специфіки та правових підстав реалізації, запропоновано поділити на два основні блоки: 1) загальні форми громадського контролю за діяльністю поліції: звернення громадян, громадських об'єднань та юридичних осіб; запит на інформацію; громадська експертиза; консультації з громадськістю; громадський моніторинг (аудит); 2) спеціальні форми громадського контролю за діяльністю поліції: взаємозалежність зві-

тування про поліцейську діяльність та його оцінки; прийняття резолюції недовіри керівникам органів поліції; участь громадськості у розгляді скарг на дії чи бездіяльність поліцейських; участь представників громадськості у роботі поліцейських комісій з добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських.

Ключові слова: контроль, громадський контроль, форми контролю, Національна поліція, контроль діяльності Національної поліції.

Постановка проблеми

Реформа Національної поліції України є багатоаспектним явищем, яке порушує широке коло питань функціонування цього правоохоронного органу. Одним із таких питань є реалізація принципу підзвітності і підконтрольності Національної поліції суспільству. Даний принцип є відносно новим в сучасних суспільно-політичних відносинах тому потребує належного законодавчого закріплення та визначення механізмів його реалізації. До таких механізмів відноситься інститут громадського контролю, який може здійснюватись у різноманітних формах, які на сьогоднішній день так і не знайшли свого належного законодавчого закріплення. Тому розкриття змісту форм здійснення громадського контролю за діяльністю Національної поліції України, виокремлення їх особливостей є актуальним питанням правоохоронної реформи, що впроваджується в нашій державі.

Стан дослідження проблеми

Наукове підґрунтя статті складають напрацювання вчених, які вивчали в своїх роботах форми громадського контролю за діяльністю органів публічної влади, зокрема: О.Ф. Андрійко, О.О. Борбунюка, С.С. Вітвіцького, В.А. Дорошенка, О.А. Зарічного, А.М. Клочка, С.В. Медведенко, В.В. Налуцишина, С.М. Хомова та інших.

Мета і завдання дослідження

Мета та завдання статті полягають у вивченні наукових поглядів щодо форм громадського контролю за діяльністю органів публічної влади, формуванні на підставі такого аналізу основних форм здійснення громадського контролю за діяльністю Національної поліції та визначенні їх особливостей.

Наукова новизна дослідження

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в межах статті вперше визначено особливості форм здійснення громадського контролю за діяльністю Національної поліції.

Виклад основного матеріалу

Говорячи про форми громадського контролю, необхідно зазначити, що єдиного підходу до їх усвідомлення досі не було сформовано ані законодавцем, ані представниками наукової спільноти. Маємо погодитись із більшістю вчених-адміністративістів в тій частині, що громадський контроль є одним із видів соціального контролю [1, с. 234; 2, с. 166; 3, с. 3]. Проте, відповідно до дослідження О.А. Зарічного громадському контролю притаманні певні особливості, як то: чітка правова форма здійснення, чітка процедурна форма, визначення прав та обов'язків суб'єктів контролю [2, с. 166]. Саме вони виокремлюють його серед інших видів контролю та сприяють демократизації діяльності суб'єктів публічної адміністрації.

Так чи інакше громадський контроль за діяльністю органів державної влади, зважаючи на те, що він є методом впливу на суб'єктів владних повноважень, вимагає активної позиції громадян, які його здійснюють. Через призму «активізації» населення

пропонуємо поглянути на форми громадського контролю що реалізуються в Україні.

Дослідники проблем громадського контролю майже не зосереджують увагу на визначенні поняття їх форм. Серед небагатьох прикладів вирішення даного питання можемо зазначити наступні. Так, під формою громадського контролю О.А. Зарічний, Л.Р. Наливайко та А.Ф. Орешкова розуміють «зовнішнє вираження конкретних дій, вчинених суб'єктами контролю» [2; 4]. С.С. Вітвіцький визначає її як «спосіб конкретного вираження та організації контрольних дій із виконання контрольних функцій» [5].

Ведучи мову про виокремлення конкретного переліку форм громадського контролю, заслуговує на увагу позиція О.О. Борбунюка, який виділяє достатньо значний перелік форм громадського контролю серед яких: «1) участь суб'єктів громадського контролю в роботі консультативно-дорадчих органів об'єктів громадського контролю; 2) подання індивідуальних або колективних звернень громадян; 3) подання запитів, зокрема, на отримання публічної інформації; 4) заслуховування звітів про результати роботи; 5) громадські слухання; консультації з громадськістю; 6) публічні громадські обговорення; 7) вивчення громадської думки; 8) громадський моніторинг; 9) громадська експертиза; 10) громадські перевірки; 11) громадські розслідування; 12) подання позовів до суду щодо призупинення або скасування рішень суб'єктів владних повноважень; 13) безпосередня участь в управлінні державними справами» [6, с. 128].

Дещо інша ситуація склалася з формами громадського контролю у сфері поліцейської діяльності, оскільки саме цей вид є одним з небагатьох хоча б частково врегульованих законодавцем, особливо зважаючи на те, що жоден проект закону, спрямований на врегулювання питань контролю з боку громадськості [7; 8; 9] так і не було втілено в життя. Тож, у розділі VIII Закону України «Про Національну поліцію» визначено п'ять форм «громадського контролю поліції»: звіт про поліцейську діяльність, прийняття резолюції недовіри керівникам

органів поліції, взаємодія між керівниками територіальних органів поліції та представниками органів місцевого самоврядування, спільні проекти з громадськістю та залучення громадськості до розгляду скарг на дії чи бездіяльність поліцейських [10]. Зважаючи на зазначені нами раніше класифікації, буде логічним зазначити, що нормативно закріплений перелік не можна вважати виключним і охоплювати собою всі важливі сфери діяльності Національної поліції.

Крім зазначених, безпосередньо визначених законом у якості форм «громадського контролю поліції», положення ст. 51 Закону України «Про Національну поліцію» також дають змогу зробити висновок про контрольні повноваження представників громадськості. Мова йде саме про залучення громадян до проведення відбору на службу та конкурсного відбору на посади. Гадаємо, доцільно погодитись з точкою зору А.І. Берендеєвої, що таку діяльність також слід вважати однією з форм громадського контролю [11]. Відповідно зазначена форма заслуговує на своє нормативне закріплення саме у межах розділу VIII Закону України «Про Національну поліцію».

З викладеного випливає, що законодавець при формуванні положень Закону України «Про Національну поліцію» зрозумів розуміння форм громадського контролю за діяльністю поліції. Наприклад, А.М. Клочко та В.О. Собина однією з форм громадського контролю називають «оприлюднення інформації про незаконні дії в мережі Інтернет, шляхом завантаження відеоматеріалів з незаконними діями поліцейських» [12]. Слушним виглядає також зауваження авторів, що така діяльність уявляється дещо спірною з точки зору її правової об'єктивності, оскільки завжди існує вірогідність наклепу або штучної обробки відеоматеріалу. Тим не менш, з метою підвищення якості службової діяльності працівників поліції, такі сайти мають відслідковуватися й аналізуватися відповідними службами, а результати аналізу враховуватись при підготовці та підвищенні кваліфікації поліцейських.

Серед інших дієвих форм громадського контролю, що заслуговують на детальну

увагу, можна виокремити громадську експертизу та громадський моніторинг. Щодо громадської експертизи, то вона є одним з найяскравіших прикладів впливу населення на прийняття рішень суб'єктів владних повноважень, до того ж нормативно врегульованим [13]. За свідченням О.А. Зарічного така форма є достатньо прогресивною [2, с. 171-173], що вигідно виділяє Україну серед її держав-сусідів. Під громадською експертизою, на думку науковців, слід розуміти «комплексне дослідження, вивчення, перевірку, аналіз, оцінку діяльності або бездіяльності органу влади, його рішень та інших офіційних письмових документів, що здійснюють представники легалізованих об'єднань громадян задля надання обґрунтованого експертного висновку про їх відповідність чинному законодавству, очікуванням громадян та їх уявленням про справедливість, а також для подальшого врахування експертних пропозицій і громадської думки для вдосконалення діяльності органу влади у відповідній сфері суспільного життя» [2; 14, с. 11–12].

В свою чергу, моніторинг розуміється в якості «інструмента спостереження, відстеження загальних тенденцій та змін, що відбуваються в суспільстві» [15], оскільки з його допомогою стає можливим своєчасне реагування держави, в особі уповноважених органів, на запити та пропозиції громадськості. Т.П. Крушельницька визначає моніторинг діяльності органів державної влади з боку організацій громадського сектору як «систематичне збирання інформації про конкретні проблему, питання, сферу, галузь, сектор або діяльність державного спрямування, а також систематизацію, узагальнення та аналіз інформації; доведення результатів до всіх зацікавлених суб'єктів державно-управлінських відносин, їх оприлюднення» [15].

Громадський моніторинг останнім часом все частіше розглядається науковцями у розрізі реалізації контрольних повноважень громадянами. Наприклад, В.А. Дорошенко визначає його як «комплекс заходів, що проводяться громадськими об'єднаннями з метою визначення проблемних питань в діяльності НАБУ» [16]. Взагалі, одним із пану-

ючих у науковому середовищі є усвідомлення громадського моніторингу як діяльності, «суб'єктом якої є насамперед інститути громадянського суспільства, окремі громадяни, представники інших держав, наділені відповідними повноваженнями» [17, 18].

У зв'язку з цим, постає питання розуміння інститутів громадянського суспільства, до яких, як урядом так і науковцями прийнято відносити: громадські організації, професійні та творчі спілки, організації роботодавців, благодійні і релігійні організації, моніторингові комітети, органи самоорганізації населення, недержавні засоби масової інформації та інші невідприємницькі товариства і установи, легалізовані відповідно до законодавства [18, 19, 20]. Повноваження названих інститутів у сфері громадського моніторингу частково відображено в Законі України «Про громадські об'єднання», серед яких можна відзначити «залучення громадських об'єднань до процесу формування і реалізації державної політики, вирішення питань місцевого значення, зокрема, шляхом проведення консультацій з громадськими об'єднаннями стосовно важливих питань державного і суспільного життя, розроблення відповідних проектів нормативно-правових актів, утворення консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів при органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, в роботі яких беруть участь представники громадських об'єднань» [21].

Відштовхуючись від вищенаведеного, логічно зробити висновок, що громадський моніторинг з боку громадських об'єднань повинен займати одне з ключових місць серед форм громадського контролю за діяльністю поліції, проте, спроби узагальнити існуючі в Україні ініціативи стикаються з певними труднощами. По-перше; в ході дослідження не виявлено організацій, метою створення яких було б визначено саме контроль за діяльністю поліції у будь-якій формі; по-друге: діючі інституції громадянського суспільства взагалі не (або дуже мало) взаємодіють між собою, з чого випливає третє: інформація, яку отримують громадські організації не набуває широкого

розголосу і не знаходить відповідної реакції в діяльності Національної поліції України. Як приклад, можна навести діяльність громадської організації «Міжнародний Правозахисний Центр – МПЦ», яка інформує громадськість про недоліки в роботі, зокрема, поліції через розповсюдження відеоматеріалів, знятих особисто або направлених іншими громадянами, та розміщенням інформаційних матеріалів на сторінках соціальних мереж [22]. Ще одним прикладом є відома громадська організація Харківська правозахисна група, що діє з 1992 року і є більш продуктивною в своїй діяльності, оскільки «створила правозахисну мережу, яка зв'язує місцеві правозахисні організації в усіх регіонах України, і виконує функції її ресурсного центру, насамперед в інформаційному плані» [23], має власні інформаційні видання та діє, головним чином, в напрямку захисту прав людини. Проте, подібних ініціатив, що існували б саме для спостереження за діяльністю виключно Національної поліції України, сьогодні майже не існує. Вони представлені хіба що у вигляді розміщення окремих матеріалів (як відео так і письмових) на інтернет-ресурсах (YouTube, Facebook, Instagram, Telegram тощо) та частіше за все представляють інформацію досить односторонньо, не створюючи простору для продуктивного діалогу, який є необхідною складовою розвитку правового суспільства і держави.

До форм громадського контролю за діяльністю Національної поліції слід віднести й функціонування Громадської ради. Наразі при МВС України функціонує Громадська рада. Проте вона працює, головним чином, в рамках суспільно-політичної та нормативно-регулятивної діяльності саме міністерства [24] як окремого центрального органу виконавчої влади. Відповідно практична діяльність працівників поліції залишається поза увагою даного органу. Натомість необхідно надати змогу громадськості контролювати практичну діяльність поліцейських саме за діяльністю Національної поліції, що надасть можливість окреслити місце громадського контролю у системі стримувань і противаг, що, в свою чергу, активно сприятиме вирішенню проблеми недостатньої

дієвості «залучення громадськості до розгляду скарг на дії чи бездіяльність поліцейських» у розумінні ст. 90 Закону України «Про Національну поліцію».

Не можна залишити поза увагою також активність окремих громадян у здійсненні громадського контролю за діяльністю поліції. Так, згідно Закону України «Про звернення громадян» та Закону України «Про громадські об'єднання» кожному громадянину України, особі, що знаходиться на території України на законних підставах, або громадському об'єднанню надається право подавати звернення у вигляді заяв, скарг та пропозицій до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб з будь-яких питань, що стосуються їх діяльності або з приводу реалізації власних прав або законних інтересів [25, 21]. Таке право прямо безпосередньо кореспондується з наявним у відповідних суб'єктів подання звернень обов'язком приймати та розглядати звернення, подані у належному порядку (ст. 7 Закону України «Про звернення громадян»); відповідним чином реагувати на інформацію, що міститься в зверненні (ст. 19 Закону України «Про звернення громадян»), дотримуючись встановлених законодавством строків та процедур (Розділ II Закону України «Про звернення громадян»), в тому числі шляхом особистого прийому громадян.

Висновки

Підсумовуючи викладене, вважаємо за можливе форми громадського контролю за діяльністю Національної поліції охарактеризувати наступними особливостями: 1) є зовнішнім вираженням активності суб'єктів громадського контролю за діяльністю Національної поліції; 2) ґрунтуються на правових засадах загального та спеціального характеру; 3) становлять лише частину законодавчо визначеного змісту «громадського контролю поліції» та одночасно знаходять своє вираження у інших нормах Закону України «Про Національну поліцію»; 4) низка спеціальних адміністративно-пра-

вових положень потребують корегування для приведення їх у відповідність до змістового цензу таких форм.

У результаті під формами громадського контролю за діяльністю Національної поліції необхідно розуміти нормативно урегульоване зовнішнє вираження контрольних дій представників громадянського суспільства по оцінці та реагуванні на відхилення у діяльності органів поліції та порушення поліцейських.

В свою чергу форми громадського контролю за діяльністю поліції, виходячи з їх специфіки та правових підстав реалізації, доречно поділити на два основні блоки: 1) загальні форми громадського контролю за діяльністю поліції: звернення громадян, громадських об'єднань та юридичних осіб; запит на інформацію; громадська експертиза; консультації з громадськістю; громадський моніторинг (аудит); 2) спеціальні форми громадського контролю за діяльністю поліції: взаємозалежність звітування про поліцейську діяльність та його оцінки; прийняття резолюції недовіри керівникам органів поліції; участь громадськості у розгляді скарг на дії чи бездіяльність поліцейських; участь представників громадськості у роботі поліцейських комісій з добору (конкурсу) та просування по службі поліцейських.

Література

1. Андрійко О.Ф. Громадський контроль : юрид. енцикл. : в 6 т. / ред. кол.: Ю.С. Шемшученко (голова ред. кол.) та ін. Київ. Укр. енцикл. 2001. Т. 3. 790 с.
2. Зарічний О.А. Участь громадськості у здійсненні публічної влади: теоретико-правове дослідження: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01. / Національний ун-т «Львівська політехніка». Львів. 2017. 229 с. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/dissertation/1715/dysertaciyanazdobuttyanaukovogostupenyakandydatanaukzarichnogooa.pdf> (дата звернення: 17.12.2019).
3. Налуцишин В.В. Філософсько-правова парадигма соціального контролю як засобу забезпечення правового порядку: дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.12 / ЛДУВС. Львів. 2018. 403 с. URL: <https://lpnu.ua/sites/>

default/files/2020/dissertation/1701/dysertaciyananzdobuttyanaukovogostupenyadoktorayuryudychnyhnaukналucyshynavv.pdf (дата звернення: 19.12.2019).

4. Наливайко Л.Р., Орешкова А.Ф. Громадська експертиза діяльності державних органів в умовах модернізації українського суспільства. *Молодий вчений*. 2016. № 2. С. 205-209. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/2/48.pdf> (дата звернення: 15.01.2020)

5. Вітвіцький С.С. Громадська експертиза як оптимальна форма громадського контролю. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 1. С. 84-89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rppd_2018_1_13 С 84

6. Борбунюк О.О. Форми громадського контролю як засобу забезпечення законності нормативно-правових актів у державному управлінні. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 1. С. 127-132.

7. Проект Закону про громадянський контроль за діяльністю органів влади, їх посадових і службових осіб: від 07.08.2018 № 9013 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64506 (дата звернення: 12.12.2019).

8. Проект Закону про громадський контроль: від 13.05.2015 № 2737-1 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55101 (дата звернення: 12.12.2019).

9. Проект Закону про громадський контроль: від 14.04.2014 № 4697 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=50646 (дата звернення: 12.12.2019).

10. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 12.12.2019).

11. Берендєєва А. І. Окремі аспекти правового регулювання громадського контролю поліції в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис. Правова система: теорія і*

практика. 1-2017. С. 56-60. URL: http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1185/1/%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D1%94%D1%94%D0%B2%D0%B01-2017_%D0%9F%D0%A3%D0%9F%D0%A7.pdf (дата звернення: 17.12.2019).

12. Клочко А.М., Собина В.О. Громадський контроль за діяльністю поліції в Україні. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління*. 2017. Вип. 1. С. 194-201. URL: [https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol6\(17\)/Visnik_NUCZU_1%20\(6\)_2017_Kloch.pdf](https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/PublicAdministration/vol6(17)/Visnik_NUCZU_1%20(6)_2017_Kloch.pdf) (дата звернення: 14.01.2019).

13. Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 976 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/976-2008-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.12.2019).

14. Громадська експертиза діяльності органів виконавчої влади в Україні: організація та проведення / О.Б. Літвінов, Н.В. Літвінова [та ін.]. Д. :МОНОЛІТ. 2010. 180 с

15. Крушельницька Т., Ралдугін Є. Деякі аспекти моніторингу діяльності органів державної влади щодо співпраці з інститутами громадянського суспільства в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президенті України*. 2009. № 1. С. 245-257. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2009_1_33. (дата звернення: 24.12.2019).

16. Дорошенко В.А. Форми здійснення громадського контролю за діяльністю національного антикорупційного бюро України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 6, т. 1. URL: http://www.nvppr.in.ua/vip/2018/6/tom_1/52.pdf (дата звернення: 24.12.2019).

17. Арабаджиєв Д.Ю. Структурна характеристика громадського моніторингу за виборчим процесом. *Грані*. 2013. № 9. С. 128-133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2013_9_23 (дата звернення: 24.12.2019).

18. Арабаджиев Д.Ю. Громадський моніторинг: структура, функції, завдання. *Політичний менеджмент*. 2012. № 4–5. С. 80–88. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/arabadzhyev_gromadskiyi.pdf (дата звернення: 24.12.2019).

19. Характеристика громадських формувань як інститутів громадянського суспільства: Роз'яснення Міністерства юстиції України від 24.01.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0016323-11#Text> (дата звернення: 24.12.2019).

20. Хомов С.М. Громадський моніторинг як форма громадського контролю за діяльністю Державної фіскальної служби України. *Часопис Академії адвокатури України*. 2015. Т. 8. № 4. С. 138–143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chaau_2015_8_4_14 (дата звернення: 25.12.2019).

21. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 25.12.2019).

22. Міжнародний Правозахисний Центр – МПЦ. URL: https://www.facebook.com/ngoIHRPC/?ref=page_internal (дата звернення: 27.12.2019).

23. Інформація про організацію. *Харківська правозахисна група*. URL: <http://khrpg.org/3> (дата звернення: 27.12.2019).

24. Положення про Громадську раду при Міністерстві внутрішніх справ України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16.01.2020 № 38. URL: https://mvs.gov.ua/pages/Polozhennya_pro_Gromadsku_radu.htm (дата звернення: 24.01.2020).

25. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 24.01.2020).

SUMMARY

The main forms of public control over the activities of the National Police are analyzed and their features are determined. It is proposed to understand the forms of public control over the activities of the National Police as a normatively regulated external expression of control actions of civil society representatives to assess and respond to deviations in the activities of police bodies and violations of police officers.

Forms of public control over the activities of the National Police are characterized by the following features: 1) external expression of the activity of the subjects of public control over the activities of the National Police; 2) are based on legal principles of general and special nature; 3) constitute only a part of the legally defined content of “public control of the police” and at the same time find their expression in other norms of the Law of Ukraine “On the National Police”; 4) a number of special administrative and legal provisions need to be adjusted to bring them in line with the content of such forms.

Forms of public control over police activities, based on their specifics and legal grounds for implementation, it is proposed to divide into two main blocks: 1) general forms of public control over police activities: appeals of citizens, public associations and legal entities; request for information; public examination; public consultations; public monitoring (audit); 2) special forms of public control over the activities of the police: the interdependence of reporting on police activities and its evaluation; adoption of a resolution of no confidence in the heads of police bodies; public participation in the consideration of complaints about the actions or inaction of police officers; participation of public representatives in the work of police commissions for selection (competition) and promotion of police officers.

Key words: control, public control, forms of control, National Police, control over the activities of the National Police.